

Republica Moldova

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE ȘI INTEGRĂRII EUROPENE

ACORD Nr. 1994
din 28.02.1994

**ÎNTRE REPUBLICA MOLDOVA ȘI REPUBLICA FEDERALĂ
GERMANIA PRIVIND PROMOVAREA ȘI PROTEJAREA
RECIPROCĂ A INVESTIȚIILOR***

Publicat : 01.01.2009 în Tratatate Internationale Nr. 41 art Nr : 170 Data intrării în vigoare :
15.06.2006

**Semnat la Chișinău la 28 februarie 1994.
În vigoare din 15 iunie 2006.*

*Republica Moldova și Republica Federală Germania,
în dorința de a adânci colaborarea economică existentă între cele două state,
recunoscând că promovarea și garantarea contractuală a acestor investiții sunt în măsură să
stimuleze inițiativa privată în economie și să sporească bunăstarea ambelor popoare,
au convenit cele ce urmează:*

Articolul 1

Pentru scopurile acestui Acord:

1. Termenul „investiții” cuprinde valori patrimoniale de orice natură, în special:
  - a) proprietate de bunuri mobile și imobile precum și alte drepturi reale ca ipoteci și drepturi de ipotecă;
  - b) părți sociale la societăți și alte feluri de participații la societăți;
  - c) creanțe privind mijloace bănești care au fost folosite în vederea creării unei valori economice sau servicii care au o valoare economică;
  - d) drepturi de proprietate intelectuală, ca în special: drepturi de autor, brevete, mostre de utilizare, mărci de fabrică, nume comerciale, secrete privind întreprinderea și tranzacțiile, procedee tehnologice, know-how și goodwill;
  - e) concesiuni de drept public, inclusiv concesiunile de prospecțiuni și exploatare.Modificarea formei de plasament a valorilor patrimoniale nu afectează calitatea acestora de investiție.
2. Termenul „beneficii” se referă la acele câștiguri pe care o investiție le realizează într-un timp dat, de exemplu, cote-părți din profit, dividende, dobânzi, licențe sau alte compensații.
3. Termenul „cetățean” se referă la:
  - a) cu privire la Republica Moldova persoanele fizice cetățeni ai Republicii Moldova în conformitate cu legislația ei în vigoare;
  - b) cu privire la Republica Federală Germania:
Germani în conformitate cu prevederile Legii Fundamentale a Republicii Federale Germania.

4. Termenul „societăți” se referă la:

a) Cu privire la Republica Moldova:

Orice persoană juridică, constituită în conformitate cu legislația Republicii Moldova, cu sediul social permanent pe teritoriul acesteia indiferent de faptul dacă aceasta a fost constituită în scopul unui câștig pecuniar și dacă este proprietate privată sau de stat.

b) Cu privire la Republica Federală Germania:

Orice persoană juridică precum și orice societate comercială, sau altfel de societate sau asociație cu sau fără personalitate juridică care își are sediul pe teritoriul Republicii Federale Germania, indiferent dacă prin activitatea ei este orientată spre realizarea de profit sau nu.

Articolul 2

(1) Fiecare Parte Contractantă va încuraja după posibilități pe teritoriul ei investiții ale cetățenilor sau societăților celeilalte Părți Contractante și va accepta aceste investiții în conformitate cu prevederile ei legale. În orice caz ea va acorda un tratament just și echitabil investițiilor.

(2) Nici una dintre Părțile Contractante nu va prejudicia în vreun fel prin măsuri abuzive sau discriminatorii administrarea, utilizarea, dispunerea sau exploatarea investițiilor ale cetățenilor sau societăților celeilalte Părți Contractante pe teritoriul ei.

Articolul 3

(1) Fiecare Parte Contractantă, pe teritoriul său, nu va trata investiții care sunt proprietate sau se află sub influența cetățenilor sau societăților celeilalte Părți Contractante mai puțin favorabil decât investiții ale cetățenilor și societăților proprii sau decât investiții ale cetățenilor și societăților din țările terțe.

(2) Fiecare Parte Contractantă tratează cetățenii sau societățile altei Părți Contractante vis-a-vis de activitatea lor în legătură cu investițiile pe teritoriul său nu mai puțin favorabil decât pe propriii săi cetățeni și societăți sau cetățenii și societățile statelor terțe.

(3) Acest tratament nu se referă la drepturile preferențiale pe care o Parte Contractantă le acordă cetățenilor sau societăților unui terț stat în baza apartenenței la o uniune vamală sau economică, la o piață comună sau la o zonă a liberului schimb sau în baza asocierii la una dintre acestea.

(4) Tratamentul acordat în acest articol nu se referă la avantaje pe care o Parte Contractantă le acordă cetățenilor sau societăților din țările terțe în baza unui acord de evitare a impunerii duble sau a altor acorduri fiscale.

Articolul 4

(1) Investițiile cetățenilor sau societăților unei Părți Contractante se bucură pe teritoriul celeilalte Părți Contractante de protecție și de securitate deplină.

(2) Investițiile efectuate de un cetățean sau de o societate ale unei Părți Contractante pe teritoriul celeilalte Părți Contractante nu pot fi expropriate, naționalizate sau supuse altor măsuri similare prin efectele lor unei exproprieri sau naționalizări decât în interes public și contra unei despăgubiri. Despăgubirea trebuie să corespundă valorii pe care a avut-o investiția, expropiată nemijlocit înainte de momentul în care s-a făcut publică sau a apărut ca pericol efectuarea exproprierii, a naționalizării sau a măsurii similare. Plata trebuie efectuată fără întârziere, iar la suma de despăgubire se adaugă dobânzile bancare cu rente percepute până în ziua efectuării plății. Despăgubirea trebuie să fie efectiv disponibilă și liber transferabilă. Cel târziu la data exproprierii, a naționalizării sau a măsurii similare trebuie să se ia măsuri corespunzătoare pentru evaluarea și compensarea despăgubirii. Legalitatea măsurii de expropriere, de naționalizare sau a altei măsuri similare și quantumul despăgubirii trebuie să poată fi examinate printr-o procedură juridică ordinară.

(3) Cetățeni sau societăți ale unei Părți Contractante ale căror investiții suferă pierderi datorate războaielor sau altor conflicte armate, revoluțiilor, stării excepționale sau revoltelor pe teritoriul celeilalte Părți Contractante nu vor fi tratate de către aceasta mai puțin favorabil decât propriii cetățeni sau propriile societăți în ceea ce privește restituirile, compensațiile, despăgubirile sau alte contraprestații. Astfel de plăți trebuie să fie liber transferabile.

(4) Cetățenii și societățile unei Părți Contractante pe teritoriul celeilalte Părți Contractante se bucură de regimul națiunii celei mai favorizate în problemele reglementate de acest articol.

Articolul 5

Fiecare Parte Contractantă garantează cetățenilor sau societăților celeilalte Părți Contractante liberul transfer al sumelor legate de plățile efectuate în legătură cu o investiție, în special;

a) al capitalului și al sumelor suplimentare destinate menținerii sau majorării de capital;

b) al beneficiilor;

c) al sumelor destinate rambursării împrumuturilor;

d) al sumelor rezultate din lichidare în cazul lichidării totale sau parțiale sau al înstrăinării

investiției;

e) al despăgubirilor prevăzute de Articolul 4.

Articolul 6

Dacă una dintre Părțile Contractante efectuează plăți către cetățenii săi sau societățile sale în baza unei garanții pentru o investiție efectuată pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, cealaltă Parte Contractantă recunoaște, fără ca să limiteze drepturile care rezultă din Articolul 10 ale Părții Contractante întâi numite, transmiterea tuturor drepturilor sau obligațiilor acestor cetățeni sau societăți în baza legii sau a tratatelor juridice asupra primei Părți Contractante. De asemenea cealaltă Parte Contractantă recunoaște subrogarea Părții Contractante întâi menționate în toate aceste drepturi sau obligații (obligații transmise), pe care mai întâi numită Parte Contractantă are dreptul să le exercite în aceeași măsură ca și predecesorii săi de drept. Transferul de plăți în baza obligațiilor transmise se efectuează în conformitate cu articolul 4 alin. 2 și 3 respectiv Articolul 5.

Articolul 7

(1) Transferurile potrivit Articolului 4 alin. 2 sau 3 și Articolelor 5 sau 6 se efectuează neîntârziat în conformitate cu rata oficială de schimb existentă la momentul transferului pe teritoriul Părții Contractante căreia a fost efectuată investiția.

(2) Acest curs trebuie să corespundă cursului de convertire (cross-rate) care rezultă din acele cursuri de convertire pe care Fondul Monetar Internațional le-ar aplica pentru convertirea valutelor respective în drepturi speciale de tragere la momentul efectuării plății.

Articolul 8

(1) În cazul în care rezultă din prevederile legale ale uneia dintre Părțile Contractante sau în baza unor obligații de drept internațional care există pe lângă acest Acord între Părțile Contractante sau urmează să se stabilească în viitor, o reglementare generală sau specială în baza căreia investițiile cetățenilor sau societăților celeilalte Părți Contractante trebuie să fie tratate mai favorabil decât prevede Acordul de față, atunci respectiva reglementare are prioritate față de prezentul Acord în măsura în care este mai favorabilă.

(2) Fiecare Parte Contractantă va respecta orice altă obligație pe care și-a asumat-o în legătură cu investițiile cetățenilor sau societăților celeilalte Părți Contractante pe teritoriul său.

Articolul 9

Acest Acord este valabil și pentru investițiile pe care cetățeni sau societăți ai unei Părți Contractante le-au efectuat în conformitate cu prevederile legale ale celeilalte Părți Contractante pe teritoriul acesteia încă înainte de intrarea în vigoare a prezentului Acord.

Articolul 10

(1) Diferențele dintre Părțile Contractante privitoare la interpretarea sau aplicarea prezentului Acord se soluționează, pe cât posibil, de către guvernele celor două Părți Contractante.

(2) În cazul în care un diferend nu poate fi soluționat pe această cale, la cererea uneia dintre cele două Părți Contractante el este supus unui tribunal de arbitraj.

(3) Tribunalul de arbitraj se va constitui de la caz la caz prin numirea a câte un membru (arbitru) de către fiecare Parte Contractantă. La rândul lor cei doi arbitri convin asupra unui cetățean dintr-un stat terț, ca președinte (supra-arbitru), acesta urmând să fie desemnat de către guvernele celor două Părți Contractante. Arbitrii trebuie numiți în decurs de două luni, președintele în decurs de trei luni, de la data la care una dintre Părțile Contractante i-a comunicat celeilalte intenția de a supune diferendul unui tribunal de arbitraj.

(4) În cazul în care termenele prevăzute de alin. 3 nu sunt respectate, este posibil ca în lipsa unei alte înțelegeri fiecare dintre Părțile Contractante să se adreseze Președintelui Curții Internaționale de Justiție pentru numirile necesare. Dacă Președintele deține cetățenia uneia dintre cele două Părți Contractante sau dacă este reținut dintr-un alt motiv, numirea se va face de către Vicepreședinte. Dacă însă și Vicepreședintele deține cetățenia uneia dintre cele două Părți Contractante sau este la rândul său reținut, numirea se va face de către următorul membru al Curții în ordine ierarhică care nu deține cetățenia uneia dintre cele două Părți Contractante.

(5) Tribunalul de arbitraj decide prin majoritate de voturi. Hotărârile sale sunt obligatorii. Fiecare Parte Contractantă suportă cheltuielile pentru arbitru desemnat de ea și pentru predarea și pentru reprezentarea sa la procedura de arbitraj. Cheltuielile pentru președinte (supra arbitru) și celelalte cheltuieli vor fi suportate în părți egale de către Părțile Contractante. Tribunalul poate să stabilească o altă modalitate de repartizare a cheltuielilor. În afara prevederilor de mai sus, tribunalul de arbitraj își stabilește propria sa procedură.

(6) În cazul în care ambele Părți Contractante sunt totodată Părți Contractante ale Convenției din 18 martie 1965 privind soluționarea diferendelor legate de investiții între state și resortisanți ai altor state,

nu se poate face apel la tribunalul de arbitraj numit mai înainte, ținând cont de reglementarea prevăzută în articolul 27 alin. 1 al Convenției, deoarece între cetățenii sau societățile unei Părți Contractante și cealaltă Parte Contractantă există deja o înțelegere în conformitate cu articolul 25 al Convenției. Posibilitatea de a recurge la tribunalul de arbitraj numit mai înainte în cazul nerespectării unei hotărâri a tribunalului de arbitraj constituit în baza Convenției (articolul 27) sau în cazul subrogării în baza legii safti a tranzacțiilor juridice în conformitate cu articolul 6 al prezentului Acord rămâne neatinsă.

Articolul 11

(1) Diferențele privind investițiile care apar între una dintre Părțile Contractante și un cetățean sau o societate a celeilalte Părți Contractante trebuie să se soluționeze, pe cât posibil, pe calea amiabilă între părțile participante la diferend.

(2) În cazul în care diferendul nu poate fi soluționat în decurs de șase luni de la data la care a fost anunțat de către una dintre cele două părți implicate, la propunerea cetățeanului sau a societății celeilalte Părți Contractante el va fi supus unei proceduri de arbitraj. În măsura în care părțile implicate nu stabilesc o altă înțelegere, diferită de aceasta, diferendul se va supune unei proceduri de arbitraj în cadrul Convenției din 18 martie 1965 privind soluționarea diferendelor legate de investiții între state și resortisanți ai altor state.

(3) Hotărârea arbitrajului este obligatorie și nu este supusă nici unor altor mijloace juridice sau altor căi legale decât celor prevăzute de Convenția mai sus-numită. Ea se execută în conformitate cu legislația internă a statului respectiv.

(4) Partea Contractantă implicată în diferend nu va folosi ca argument în timpul unei proceduri de arbitraj sau al executării hotărârii acestuia faptul că cetățeanul sau societatea celeilalte Părți Contractante a obținut o despăgubire, parțială sau integrală pentru paguba suferită printr-o asigurare.

Articolul 12

Acest Acord este valabil indiferent dacă între cele două Părți Contractante există relații diplomatice sau relații consulare.

Articolul 13

(1) Prezentul Acord va fi supus ratificării, instrumentele de ratificare urmând a fi schimbate cât mai curând la Bonn.

(2) Prezentul Acord va intra în vigoare la o lună după efectuarea schimbului instrumentelor de ratificare. El va rămâne în vigoare pentru o perioadă de zece ani, prelungindu-se apoi pe o perioadă nelimitată, dacă nu a fost denunțat, în scris, de către una dintre Părțile Contractante cu douăsprezece luni înainte de expirarea perioadei respective de valabilitate. După încheierea celor zece ani Acordul poate fi denunțat oricând, respectându-se o perioadă de preaviz de douăsprezece luni.

(3) Pentru investițiile efectuate până la data încetării valabilității prezentului Acord prevederile articolelor 1 până la 12 continuă să fie aplicabile pe o perioadă de douăzeci de ani începând cu data încetării valabilității acestuia.

Semnat la Chișinău la 28 februarie 1994, în două exemplare originale, fiecare în limba română și în limba germană, ambele texte având aceeași valabilitate.

PROTOCOL

La semnarea Acordului între Republica Moldova și Republica Federală Germania privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor semnatarilor împuterniciți au mai convenit și asupra următoarelor dispoziții, care constituie partea integrantă a Acordului.

(1) Referitor la articolul 1:

a) beneficiile rezultate din investiții și, în cazul reinvestirii acestora, beneficiile rezultate din aceasta se bucură de aceeași garanție ca și investițiile sus-numite;

b) indiferent de alte proceduri de stabilire a cetățeniei, se consideră în special a fi cetățean al unei Părți Contractante orice persoană care se află în posesia unui pașaport național al Părții Contractante respective.

(2) Referitor la articolul 2:

a) investițiile care au fost efectuate în conformitate cu prevederile legale ale unei Părți Contractante pe teritoriul acesteia de către cetățeni sau societăți ale celeilalte Părți Contractante se bucură de protejarea deplină în baza Acordului;

b) valabilitatea Acordului se extinde de asemenea asupra teritoriilor aparținând de zona economică exclusivă a unei Părți și asupra platoului continental, în măsura în care dreptul internațional permite respectivei Părți Contractante exercitarea de drepturi suverane sau de suveranitate teritorială în acele teritorii.

(3) Referitor la articolul 3:

a) Prin „activitate” în sensul articolului 3 alin. 2 se înțelege în special, dar nu numai, administrarea, dispunerea, utilizarea și exploatarea unei investiții. Printr-un tratament „mai puțin favorabil” în sensul articolului 3 se înțelege în special: aplicarea unui tratament diferit prin restricții la procurarea de materii prime sau materii auxiliare, energie și carburanți, precum și mijloace și factori de producție de orice natură, prin împiedicarea comerțului cu produse pe piața internă și externă, precum și prin alte măsuri cu efect asemănător. Măsuri dictate de necesitatea asigurării securității publice și a ordinii, a sănătății la nivel național sau a bunelor moravuri nu sunt considerate ca tratament „mai puțin favorabil” în sensul articolului 3.

b) Dispozițiile articolului 3 nu obligă o Parte Contractantă să extindă avantaje fiscale, scutiri și reduceri de impozite, care potrivit legilor privind impozitarea nu se acordă decât persoanelor fizice și societăților stabilite pe teritoriul său asupra unor persoane fizice și societăți stabilite pe teritoriul celeilalte Părți Contractante.

c) Părțile Contractante vor analiza cu bunăvoință, în cadrul prevederilor legale interne, cereri de intrare și de aflare ale unor persoane ale unei Părți Contractante pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, atunci când cererea este legată de efectuarea unei investiții. Aceleași prevederi sunt valabile și pentru angajați ai unei Părți Contractante care doresc să intre și să se stabilească pe teritoriul celeilalte Părți Contractante pentru a depune o activitate în calitate de angajați în legătură cu o investiție. De asemenea vor fi analizate cu bunăvoință cereri pentru acordarea autorizației de lucru.

(4) Referitor la articolul 4:

Pretenția la despăgubire este valabilă și în cazul în care printr-o măsură de stat în sensul articolul 4 alin. 2 se intervine în activitatea întreprinderii, care constituie obiectul investiției, și prin aceasta se aduc prejudicii considerabile economice.

(5) Referitor la articolul 7:

Se consideră că efectuat „neîntârziat” în sensul articolului 7 alin. 1 un transfer care se efectuează într-un termen considerat normal pentru respectarea formalităților de transfer. Termenul se calculează cu începere de la data depunerii cererii respective și nu are voie să depășească în nici un caz două luni.

(6) La transportul de mărfuri și de persoane efectuat în legătură cu o investiție nici o Parte Contractantă nu va interzice sau nu va pune piedici în calea întreprinderilor de transport ale celeilalte Părți Contractante și, în măsura în care va fi nevoie, va elibera aprobările necesare efectuării transporturilor.

(7) La data intrării în vigoare a prezentului Acord valabilitatea Acordului din 13 iunie 1989 între Republica Federală Germania și Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor încetează în relațiile dintre Republica Moldova și Republica Federală Germania.

Semnat la Chișinău, la 28 februarie 1994, în două exemplare originale, fiecare în limba română și în limba germană, ambele texte având aceeași valabilitate.